

ZGORNJE GORENJSKE

Društvo za cerebralno paralizo

Datum: 16. marec 2015

POROČILO O PRIREDITVI OB DNEVU ŽENA, MATERINSKEM DNEVU IN 40. MUŠENIKOV

Dan žena

Vsako leto se 8. marca po celem svetu praznuje mednarodni Dan žena, ki ga v številnih državah praznujejo kot državni praznik. Dan žena je mednarodni praznik ekonomske, politične in socialne enakopravnosti žensk. Prvič so ga začeli praznovati leta 1911 v Avstriji, Nemčiji, Švici in na Danskem. To je dan, ko se ženske vseh kontinentov, ki so sicer v pogosto nasprotujočih si mnenjih, nacionalnih meja ter etničnih, jezikovnih, kulturnih, gospodarskih in političnih razlikah, zbližajo ob misli na praznovanje svojega dne. Takrat še posebno proslavimo ženske dosežke in se osredotočimo na prihodnja prizadevanja za enakopravnost žensk po vsem svetu. Bistvo mednarodnega Dneva žena je zahteva in pravica po enakovredni obravnavi ter primerljivih priložnostih za delo in življenje vseh družbenih skupin. Pogled nazaj nam pokaže zgodbo navadnih žensk, ki so se najmanj devet desetletij bojevale za enakost, pravičnost, miru in razvoj. Začetki stoletja starih bojev žensk za enakopravnost z moškimi, segajo že v antično Grčijo, kjer je Lysistrata začela s seksualno stavko proti moškim z namenom, da konča vojno. Tudi v času francoske revolucije so pariške ženske med pogumnim korakanjem na Versaillesu pozvale k "svobodi, enakosti in bratstvu" in s tem zahtevale volilno pravico žensk. Prva zamisel o dnevu žena je nastala na prelomu stoletja, kjer je bilo v industrializiranem svetu zaslediti obdobje rasti turbulence, cvetočo rast prebivalstva in vedno bolj radikalnih ideologij. Sledi kratka kronologija najpomembnejših dogodkov, ki so zaznamovali zgodovino mednarodnega Dneva žena in posledično tudi ženskih pravic:

1909

V skladu z izjavo Socialistične stranke Amerike je bilo možno, prvi nacionalni Dan žena, opaziti v Združenih državah Amerike, in sicer 28. februarja. Ženske so nadaljevale s praznovanjem tega dne na zadnje nedeljo februarja, vse do 1913.

1910

Socialistična Internacionala je na zasedanju v Kopenhagenu ustanovila Dan žena z mednarodnim značajem, z namenom spoštovanja pravic žensk in pomoči pri doseganju splošne volilne pravice za ženske. Predlog je bil na konferenci soglasno odobren od več kot 100 žensk iz 17 držav. Ni pa še bil določen datum za praznovanje.

1911

Kot posledica odločitve, sprejete v Kopenhagenu prejšnje leto, so mednarodni dan žena prvič (19. marec) zares začeli praznovati v Avstriji, na Danskem, v Nemčiji in Švici, kjer se je več kot milijon žensk in moških udeležilo shodov. Poleg pravice do glasovanja in upravljanja javnih funkcij, so zahtevali še pravico do dela, poklicnega usposabljanja in konec diskriminacije na delovnem mestu. Manj kot teden dni pozneje, 25. marca, je tragični požar v New Yorku vzel življenja več kot 140 delavkam, večina italijanskih in judovskih priseljenk. Ta dogodek je imel velik vpliv na delovne zakonodaje v Združenih državah, ki se je na naslednjem dnevu žena izpopolnila na točki varnejših delovnih pogojev za ženske.

1913 - 1914

Kot del mirovnega gibanja na predvečer prve svetovne vojne so tudi Rusinje, na zadnjo nedeljo v februarju 1913, začele praznovati svoj prvi mednarodni Dan žena. Drugod po Evropi so se ženske eno leto pozneje na 8. marca udeleževale shodov, ki so protestirali proti vojni.

1917

Z 2 milijoni mrtvih vojakov v prvi svetovni vojni so Rusinje zopet izbrale zadnjo nedeljo v februarju za stavko » kruha in miru «. Politični voditelji so nasprotovali času stavke, vendar so jo ženske vseeno nadaljevale. Ostalo je le še zgodovina: Štiri dni kasneje je bil ruski vladar prisiljen odstopiti in za tem je začasna vlada ženskam dala volilno pravico. Ta zgodovinska nedelja je bila, po julijanskem koledarju, ki ga uporabljajo v Rusiji, na 23. februarja vendar po gregorijanskem koledarju, ki je v uporabi drugje, pa na 8. marca. Od teh zgodnjih letih je mednarodni Dan žena prevzel novo globalno razsežnost za ženske tako v razvitih državah kot državah v razvoju. Naraščajoča mednarodna gibanja žensk, ki so se okrepila s štirimi svetovnimi konferencami Združenih narodov žensk, so pomagala pri usklajenih prizadevanjih za pravice žensk ter za njihovo sodelovanje v političnih in gospodarskih procesih. Danes je mednarodni Dan žena čas za razmislek o napredku. Če le - tega ni imajo ženske pravico, da zahtevajo spremembo - vsak dan. Na ta dan tudi praznujemo dejanja poguma, ki so ga pokazale ženske v preteklosti in s tem igrale izredno vlogo za vse pravice žensk, ki jih imajo danes. Tudi v Sloveniji so potekali boji za enakopravnost žensk. Začelo se je daljnega leta 1897 z izhajanjem ženskega časopisa Slovenka, medtem ko je bilo prvo žensko društvo ustanovljeno leto kasneje.

Leta 1906 je Marija Urbas kot prva Slovenka doktorirala iz filozofije. Prvič so ženske na slovenskih tleh smele voliti leta 1945 in se s tem že močno približale enakopravnosti. Dve leti kasneje je bilo v ustavo SFRJ zapisano določilo, da ima vsaka ženska svobodno odločanje o rojstvu otrok. Že 21 let obstaja telefon v sili za pomoč ženskam in otrok, ki so postali žrtve nasilja.

Dan mučenikov

10. marec je dan, ki ga krščanska cerkev beleži kot dan mučenikov zaradi dogodka iz časa vladavine cesarja Licinija (308 - 324). Ta je po sporu s cesarjem Konstantinom I. Velikim v kristjanih videl sovražnike, ki jih je bilo potrebno spreobrniti ali pa odstraniti. Z odlokom je tudi cesarjevim vojakom na svojem območju ukazal, naj se krščanstvu nemudoma odrečejo, saj bodo v nasprotnem primeru kaznovani s smrtjo, pri čemer pa ga je presenetil upor štiridesetih vojakov elitne legije, ki so bili pripravljeni za svojo vero umreti. Ko so se nahajali v zaporu, so napisali še poslednje pismo, oporo, v kateri so izrazili, da si želijo biti pokopani v vasi, ki jo danes poznamo pod imenom Kyrklar, leži pa v Mali Aziji. Na dnu oporoke se je vseh 40 vojščakov podpisalo, naslednji dan pa so se vdali usodi. Odvzeli so jim oblačila in jih 9. marca v najhujši zimi, ki jo je bilo takrat mogoče doživeti v Armeniji, odpeljali do bližnjega zmrznjenega ribnika ter jih vrgli vanj. Kljub vsemu je Licinij mučenikom tik pred smrtjo ponudil še zadnjo priložnost in jim ob ribnik namestil toplo kopel, ki je bila namenjena spreobrnjencem. Premislil se je le eden od vojakov, ki je iz ledeno mrzlega ribnika v želji po življenju skočil v toplo kopel, vendar je zaradi nenadne spremembe temperature vseeno doživel kap in umrl. Stražar, ki je opazoval neznosno trpljenje, je odvrnil svoja oblačila in se pridružil pogumnim vojščakom v ribniku, zaradi česar je mučenikov vseeno ostalo 40. Naslednji dan so mrtve vojake zažgali na grmadi. Čeprav se je mučenje dogajalo 9. marca, se dan mučenikov v zahodni Cerkvi beleži na današnji dan - 10. marca. Tradicionalno moški na dan mučenikov prejmejo za darilo suhe slive, trnje in klobaso, ki naj bi služili kot nek simboličen opomin, da se mučeništvo v njihovem življenju še vedno dogaja. Vsekakor pa si moški poleg takšnega nagajivega opomina zaslužijo tudi malce partneričine pozornosti, enako kot jo ženske prejmejo 8. marca na Dan žena, zato brez dvoma pride v poštev tudi kako slastno kosilo ali posteljno razvajanje.

Materinski dan

Praznik mater so prvič praznovali v ZDA, natančneje - v Graftonu, Zahodni Virginiji. Leta 1908 je Anna Jarvis pripravila spominsko slovesnost v čast svoji materi, ter s tem začela kampanjo, da bi ' Materinski dan ' postal priznan praznik v Združenih državah. Čeprav ji je to uspelo leta 1914 je sčasoma spoznala, da je praznik postal izredno komercialen, Jarvisova pa je obtožila javno zlorabo praznovanja. Postala je velika nasprotnica praznika, ter zapravila ves svoj denar in preostanek življenja za boj proti komercialnosti Materinskega dneva. Kritizirala je kupovanje poceni voščilnic, saj je to videla kot leno gesto. Po njenem mnenju naj bi bili ljudje preleni, da bi napisali svoje osebne misli, kar je povzročilo množično kupovanje neosebnih darilnih kartic. Leta 1948 so jo aretirali zaradi motenja javnega miru, ko je protestirala proti komercializaciji praznika, ter priznala, da obžaluje, da je praznik sploh ustanovila. V Evropo je praznovanje Materinskega praznika prišlo po prvi svetovni vojni, vendar ga je vsaka država praznovala ob različnih datumih. V Sloveniji je bil sprva določen 15. maj, kasneje pa so ga prestavili na 25. marec. Po drugi svetovni vojni se praznik zaradi Dneva žena (8. marec) najprej ni praznoval, v veljavo pa je zopet prišel v zadnjih desetletjih. Materinski dan dopolnjuje ' očetovski dan ', ki se praznuje tretjo nedeljo v juniju. V Ameriki so ga uzakonili šele leta 1972, na žalost pa ta praznik v Sloveniji ni posebno znan.

Ob navedenih praznikih smo se v četrtek 12. marca 2015 v popoldanskem času odpravili na Kokrico pri Kranju natančneje v Pizzeria Viva Kokrica pri Kranju, kjer so nas prisrčno sprejeli. Pripravili so nam okusno kosilo. To priložnost smo izkoristili za počastitev praznikov 8. marec - Dan žena, 10. marec - Dan mučenikov in 25. marec - Materinski dan. V uvodnem delu je vse prisotne matere, žene, fante in može pozdravil predsednik društva Jernej Kocjančič ter jim ob njihovih praznikih zaželel iskrene čestitke. Zatam so za dobro vzdušje mlade kot malo starejše populacije poskrbela člana Duo Veseljak z Jožem Podgorelcem, ki so se brez pomislekov odzvali našemu povabilu. Zaigrali so nam domače pesmi. Naši člani, ki jim v takih trenutkih ne zmanjka moči so ob zvokih glasbe tudi zapeli in zaplesali. Nikomur od nas se ni mudilo proti domu, kajti člani skupine Duo Veseljak z Jožem Podgorelcem so imeli toliko moči, da smo jih s težavo ustavili. Vse prisotne matere, žene, dekleta, fante in može smo obdarili z darili. Ob pristnem klepetu nam je popoldne hitro minilo.

Lep pozdrav!

Pripravila:
Vanda Hrovatin

predsednik
Jernej Kocjančič

Društvo SONČEK ZGORNJE GORENJSKE je vpisan v register društev, ki ga vodi Upravna enota Jesenice / zaporedna številka :168 / matična številka : 1173162 / šifra dejavnosti : 94.991 / davčna številka : 52760545 / E - pošta: soncek@telesat.si naslov : Cesta maršala Tita 65 Jesenice 4270 / telefon : 051 604 - 789 / TRR: 03186 - 1000368041 / Odločba MDDSZ o vpisu v register invalidskih organizacij številka : IO - 017/01 /